Ο ΚΟΜΗΣ, *(ταραγμένος)*.—Καὶ τὴ μητέρα σου πῶς τὴ λένε;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Τὴ λένε Λεοντίνη.
Ο ΚΟΜΗΣ, *(μὲ φωνὴ ποὺ τρέμει)*.—Τὸ ἐπίθετό της, πῶς εἶνε;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Λαβουάρ.
Ο ΚΟΜΗΣ.—Λεοντίνη Λαβουάρ... Ἔχει γαλανὰ μάτια;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Ναί... Πῶς τὸ ξέρετε;
Ο ΚΟΜΗΣ.—Τὸ φαντάστηκα.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Ἦταν, φαίνεται, πολὺ ὤμορφη στὰ νειᾶτα της.
Ο ΚΟΜΗΣ.—Πές μου ἀκόμα πόσων χρόνων εἶσαι, παιδί μου;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Εἴκοσι τεσσάρων.
Ο ΚΟΜΗΣ.—Καὶ ποῦ εἶνε τὸ σπίτι σας;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Μένουμε πάντα στὸ σπίτι ἅπου γεννήθηκα. Ὁδὸς Πουασονιέρ, ἀριθμὸς 42.
Ο ΚΟΜΗΣ.—Ὁ πατέρας σου ἔφυγε στὴν Ἀμερικὴ ἕξη μῆνες πρὶν γεννηθεῖς;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Ναί...
Ο ΚΟΜΗΣ.—Ἄκουσέ με, Ἀνδρέα, ἐὰν ἡ τύχη σ' ἔφερνε ἔξαφνα μπροστὰ στὸν πατέρα σου, στὸν ἄνθρωπο αὐτὸν ποὺ ξεγέλασε τὴ μητέρα σου γιὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψη ὕστερα, τί θὰ ἔκανες;
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ, *(ἀγριεύοντας πάλι ξαφνικά)*.—Θὰ τὸν σκότωνα!
Ο ΚΟΜΗΣ.—Σκότωσέ με, λοιπόν... Εἶμαι ὁ πατέρας σου!
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ, *(κυττάζοντας κατάπληκτος τὸν κόμητα)*.—Ἐσεῖς;...
Ο ΚΟΜΗΣ.—Ναί, ἐγώ. Ἤμουν ἕνας γλεντζὲς στὰ νειᾶτα μου. Κι' ἐκμεταλλευόμουν τὴν ἀγάπη τῶν φτωχῶν ἀθώων κοριτσιῶν. Καὶ νόμιζα πὼς ὕστερα, μὲ λίγα χρήματα, θὰ ἐξοφλοῦσα γιὰ πάντα ἀπέναντί τους. Μὰ ἡ μητέρα σου δὲν θέλησε νὰ δεχτῆ ποτὲ τίποτα. Κι' ἐγὼ ἔφυγα μ' ἐλαφρὴ καρδιὰ, νομίζοντας ὅτι θὰ παρηγορηθῆ γρήγορα μὲ ἄλλους. Φτωχὴ Λεοντίνη!... Μά... Γιατί δὲν μὲ σκοτώνεις λοιπόν; Εἶμαι ἡ αἰτία τῆς δυστυχίας τῆς μητέρας σου καὶ τῆς δικῆς σου.
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.—Δὲν θὰ σὲ σκοτώσω, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ δεχτῶ τίποτα ἀπὸ σένα.
Ο ΚΟΜΗΣ.—Ἔχεις μεγάλη καὶ περήφανη καρδιά, Ἀνδρέα. Καλὰ τὸ κατάλαβα... Δὲν εἶσαι γεννημένος γιὰ κλέφτης. Εἶσαι ἕνας τίμιος νέος. Κι' ἀτόφυε σ' ἔστειλε ὁ Θεὸς στὸ σπίτι μου. Ναί, παιδί μου. Εἶμαι μόνος κι' ἔρημος στὸν κόσμο. Διψάω γιὰ συντροφιά, γι' ἀγάπη, γιὰ στοργή. Πές μου, Ἀνδρέα, θὲς νὰ μείνης κοντά μου καὶ σὺ κι' ἡ μητέρα σου; Μὴ μοῦ πεῖς ὄχι, σὲ παρακαλῶ... Σιχώρεσέ με καὶ πές μου τὸ ναί, παιδί μου...
Ο ΚΛΕΦΤΗΣ, *(συγκινημένος, ταραγμένος, τραυλίζει χωρὶς νὰ ξέρη καλὰ-καλὰ τί λέει)*.—Πατέρα!...
Ο ΚΟΜΗΣ.—Παιδί μου!... Παιδί μου!...
(Πέφτουν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου, χωρὶς νὰ μιλοῦν, ἐνῶ ἀπ' τὰ μάτια τους τρέχουν τὰ δάκρυα ποτάμι, δάκρυα θερμά, τίμια, εἰλικρινῆ...).

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΟΥ

Μιὰ φορὰ ἦταν ἕνας καλλιτέχνης κι' ἐζωγράφιζε μιὰ εἰκόνα. Οἱ ἄλλοι καλλιτέχνες εἶχαν χρώματα ἄφθονα, μὰ ξέθωρα.

Αὐτὸς ὅμως ἐδούλευε τὸν πίνακά του μ' ἕνα μόνο χρῶμα κι' εἶχε ριξει ἀπάνω στὴν εἰκόνα του ἕνα θαυμάσιο κοκκινωπὸ φέγγος.

Κι' ὁ κόσμος περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ τὴ ζωγραφιά του, λέγοντας μὲ θαυμασμό:

—Μᾶς ἀρέσει αὐτὴ ἡ ζωγραφιά... Μᾶς ἀρέσει αὐτὸ τὸ φέγγος.

Οἱ ἄλλοι καλλιτέχνες περνοῦσανε κι' αὐτοὶ καὶ λέγανε:

—Ἀπὸ ποῦ τάχα παίρνει τὸ χρῶμα του αὐτός;

Τὸν ἐρωτοῦσαν, ἀλλ' αὐτὸς χαμογελοῦσε κι' ἔλεγε:

—Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ!...

Κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ δουλεύη μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι.

Ἕνας ἀτ' τοὺς ἄλλους καλλιτέχνες πῆγε τότε στὴν Ἀνατολὴ κι' ἀγόρασε πολύτιμες βαφὲς κι' ἄρχισε μ' αὐτὲς νὰ ζωγραφίζη. Μὰ ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἡ εἰκόνα του ξεθώριασε.

Ὁ καλλιτέχνης ὅμως ὁ δικός μας ὅλο κι' ἐζωγράφιζε μὲ ὑπομονὴ καὶ πίστι. Κι' ὁλοένα τὸ ἔργο του γινόταν πιὸ ζωντανὸ καὶ πιὸ κοκκινωτό, ἐνῶ αὐτὸς ὁ ἴδιος καθημερινῶς ἐχλώμιαζε.

Τέλος, μιὰ μέρα τὸν βρῆκαν πεθαμένο μπρὸς στὸ ἔργο του.

Οἱ καλλιτέχνες ποὺ βρέθηκαν στὸ ἐργαστῆρι του, ἔψαξαν σ' ὅλα τὰ βάζα καὶ στὰ ντουλάπια τοῦ νεκροῦ συναδέλφου τους, μὰ δὲν βρῆκαν κανένα χρῶμα ποὺ νὰ μὴν τῶχουν κι' αὐτοί.

Ὅταν, τέλος, ἔγδυσαν τὸν νεαρὸ ζωγράφο, γιὰ νὰ τὸν σαβανώσουν, βρῆκαν ἐπάνω στὰ στήθη του τὰ ἴχνη μιᾶς πληγῆς. Ἦταν μιὰ πληγή, πολὺ παλιά, ἀνοιγμένη ἐκεῖ ἀπὸ καιρό. Ἀλλὰ ὁ θάνατος ποὺ σφραγίζει ὅλα τὰ πράγματα, εἶχε κλείσει τώρα καὶ τὰ χείλη τῆς πληγῆς αὐτῆς.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔθαψαν τὸν νεκρὸ καλλιτέχνη.

Κι' ὁ κόσμος ἀκόμα ρωτοῦσε κι' ἀποροῦσε:

—Μὰ ποῦ τὸ ἔβρισκε τὸ τόσο ζωντανὸ κόκκινο χρῶμα του, ποὺ κανε τὶς εἰκόνες του νὰ μένουν ἀθάνατες;

Καὶ κανείς, κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ μαντέψη καὶ νὰ καταλάβη ὅτι ὁ ἀλησμόνητος ζωγράφος χρησιμοποιοῦσε γιὰ χρῶμα τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς του!...

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ καλὴ καὶ ἡ κακὴ σύζυγος. Τί γράφει ἕνας Γάλλος ἀθᾶς. Τὰ δάκρυα, σωτηρία γιὰ τὰ μάτια. Ἡ παρατηρήσεις τοῦ δόκτορος Γκαρνώ. Ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ Τουρκεστάν, κ.τλ.

Ἕνας ἀθᾶς εἶχε τὴν ὑπομονὴ νὰ μαζέψη ὅσα περισσότερα ποιητικὰ στοιχεῖα μποροῦσε καὶ νὰ δώση τὸν ὁρισμὸ ἢ μᾶλλον τὴ σκιαγραφία τῆς καλῆς καὶ τῆς κακῆς γυναίκας.

«*Ἡ καλὴ γυναῖκα* — λέει — *εἶνε γιὰ τὸν σύζυγο ταξεῖδι ἤρεμο, εὐεξία οἰκογενειακή, καθημερινὸ κέρδος ἐντίμου ἐργασίας καὶ οἰκονομίας, γῆρας ὅλβιο καὶ γλυκύτατο. Ἡ καλὴ γυναῖκα εἶνε θεῖο δῶρο, ἄνεσις ἀδιατάρακτος, φῶς καθαρό, ἀνοιξιάτικη γλύκα, σωτηρία τῆς ψυχῆς, αὔξησις τῆς περιουσίας, ἀνεξάντλητος πλοῦτος, ἀκούραστο ἐρωτικὸ ζῶο, κέρας τῆς Ἀμαλθείας, σύννεφο ποὺ ρίχνει δροσιστικὴ βροχὴ τὸ καλοκαῖρι, ἥλιος καθαρὸς τὸν χειμῶνα, ρίζα πιὸ θαλερὴ ἀπὸ τὰ ἀνθοβόλα βλαστάρια, ἀγαθοποιὸς σεμνότης, στόμα γλυκόγελο, βλέμμα ντροπαλό. Ἡ καλὴ γυναῖκα εἶνε ἀεράκι ζωογόνο, δροσιστικὸς ζέφυρος, λαμπάδα ἐν καιρῷ νυκτός, λιμάνι ἀσφαλισμένο ἐν καιρῷ τρικυμίας, φῶς ὁδηγητικό, εὐλογημένος καρπὸς τῆς γῆς, ἐπίγειος Παράδεισος. Ὦ, ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ τέτοια γυναῖκα;*».

Ἀκοῦστε τώρα καὶ τὸ ἀντίθετο τροπάριο:

«*Ἡ κακιὰ γυναῖκα* — λέει ὁ ἀθᾶς — *εἶνε γιὰ τὸν σύζυγο οἰκογενειακὴ ἀρρώστεια ἀθεράπευτη, καθημερινὴ ζημία, πρόωρο γῆρας, αἰωνία σκοτούρα, νύχτα ἀφέγγαρη, φθινοπωρινὴ μελαγχολία, ὕπουλη πληγή. Ἡ κακιὰ γυναῖκα εἶνε ἐλάττωσις περιουσίας, ἀδιάκοπη μάχη μὲ τὴ βεβαιότητα τῆς τελικῆς ἥττας, σκορπιὸς ποὺ προχωρεῖ στὸν κόρφο σου, γεννημένη λύκαινα, τέρας τῆς ἀποκαλύψεως, ἐφιάλτης ἀκατανίκητος, ὕδρα πολυκέφαλη, μαινάς, στρίγγλα, ἀκολασία. Ἡ κακιὰ γυναῖκα γιὰ τὸν δύστυχο τὸν σύζυγό της εἶνε σάλος τῆς θαλάσσης, Σκύλλα καὶ Χάρυβδις, ἀχόρταγη, κατακλυσμὸς τοῦ σπιτιοῦ, στόμα ἀπύλωτο, καταραμένος καρπὸς τῆς γῆς, βάρος δυσβάσταχτο, σκληρὴ Ἐριννύς, Ἅδης παμφάγος, μεγαλείτερη ἀδελφὴ τοῦ διαβόλου!*».

* * *

Τὰ δάκρυα, ὅπως ἐλάβαμε καὶ ἄλλοτε ἀφορμὴ ν' ἀναφέρουμε, παίζουν σπουδαιότατο ρόλο στὴ γενικὴ ἰσορροπία τοῦ ἀνθρωπάνου ὀργανισμοῦ.

Τὰ δάκρυα περιέχουν σόδα καὶ φωσφορικὸ ἄσβεστο καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν εἶνε ἁλμυρά. Εἶνε ἐν τούτοις ἀνακουφιστικὰ σὲ στιγμὲς ἠθικῆς ὀδύνης. Ὁ ἰατρὸς Γκαρνὼ γράφει ὅτι τὰ δηλητήρια ποὺ σχηματίζονται στὸν ὀργανισμό, συνεπεία ἠθικοῦ ἄλγους, βρίσκουν φυσιολογικὴ διέξοδο μὲ τὰ δάκρυα. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζουμε τὰ δάκρυά μας, ὅταν πονοῦμε, ἂν θέλουμε ν' ἀλαφρωθοῦμε ἀπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεώς μας.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως εἶνε ὠφέλιμα τὰ δάκρυα. Ξεπλαίνουν τὰ εὐαίσθητα ὄργανα τῶν ματιῶν, ποὺ δὲν ἀνέχονται κανένα ἄλλο ὑγρό. Βελτιώνουν ἐπίσης τὴν ὅρασι, τονώνουν τοὺς «ὀφθαλμικοὺς μῦς», διατηροῦν τὴν κόρη διαυγῆ καὶ ὑγρὴ καὶ γενικῶς προσδίδουν στὸ μάτι ζωηρότητα καὶ γλυκύτητα ἐξαιρετική.

Παρατηρήθη ἐπίσης ὅτι ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος μοιρολογίστρες, ἡ ὁποῖες ὑπάρχουν σὲ ὅλους τοὺς λαούς, ἐπειδὴ εἶνε ὑποχρεωμένες λόγῳ τοῦ... ἐπαγγέλματός των νὰ κλαῖνε κάθε μέρα, διατηροῦν ὡς τὰ βαθειά τους γηρατεῖα ὀξυτάτη ὅρασι καὶ σχεδὸν νεανικὴ λάμψι τῶν ματιῶν. Ὅταν τὰ βλέφαρα εἶνε ξερὰ καὶ δύσκαμπτα καὶ τὰ μάτια κουρασμένα καὶ ἄτονα, δείχνουν ὅτι πρὸ πολλοῦ τοὺς ἔλειψε τὸ βάλσαμο τῶν δακρύων.

Ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο μερικοὶ δακρύζουν εὐκολώτερα καὶ πιὸ συχνὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἔγκειται στὸ νευρικό τους σύστημα ποὺ εἶνε πιὸ εὐαίσθητο καὶ δονεῖ πιὸ συχνὰ τοὺς δακριγόνους ἀδένας, προκαλῶντας ἔτσι τὴν ἐκροὴ τῶν δακρύων. Γι' αὐτὸ ἡ γυναῖκες, ὡς πιὸ εὐαίσθητα πλάσματα, δακρύζουν μὲ τὴν παραμικρότερη νευρικὴ ταραχή.

Οἱ πίθηκοι καὶ πολλὰ ἄλλα ζῶα δὲν δακρύζουν ποτέ τους, γιατὶ ἢ δὲν ἔχουν ἐντελῶς ἢ ἔχουν ἐλάχιστα ἀνεπτυγμένους δακριγόνους ἀδένας.

* * *

Οἱ Σάρται ἀποτελοῦν σήμερα τὴν πλειονότητα τοῦ λαοῦ τοῦ Τουρκεστάν. Περίεργα εἶνε τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀρκετὰ ἐκπολιτισμένος καὶ εὐγενής, σχετικὰ μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς. Τὰ συμπόσια καὶ ἡ τελετὲς στοὺς γάμους των εἶνε παροιμιώδη.

Ἐκεῖ οἱ νέοι παντρεύονται συνήθως σὲ ἡλικία δεκαέξ ἐτῶν. Πρὸ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου οἱ μελλόνυμφοι δίνουν ἐνάμιον μαρτύρων τὴ συγκατάθεσί των γιὰ τὴν ἕνωσί τους. Μετὰ τὶς ἀπαραίτητες δὲ διατυπώσεις, ὁ γαμπρὸς ὁδηγεῖται στὸ γυναικωνίτη, ὅπου βρίσκεται ἡ νύφη κρυμμένη πίσω ἀπὸ ἕνα παραπέτασμα. Ὁ γαμπρὸς τότε σηκώνει τὸ παραπέτασμα καὶ βλέπει γιὰ πρώτη φορὰ τὸ πρόσωπο τῆς μελλούσης συζύγου του. Πλησιάζει κατόπιν καὶ κυττάζεται μαζύ της μέσα σ' ἕναν καθρέφτη. Κατόπιν ἡ νέα παραλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς της καὶ συνοδεύεται στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ, ὅπου ἐπακολουθοῦν πολυήμερα καὶ πολυδάπανα συμπόσια.